

СТАНОВИЩЕ

от Проф. д-р Христина Танчева Милчева, дп -
Директор на Медицински колеж при Тракийски университет –
гр. Стара Загора

член на Научното жури, назначено със Заповед № РК36- 878/14.05.2018 г.
на Ректора на Медицински университет – гр. София и Решение на ФОЗ
(Протокол № 39/30.04.2018 г.)

Относно: Защита на Дисертационен труд на Тема: «**ВЛИНИЕТО НА НЯКОИ ОТ ПРИЕТИТЕ НА МАКРО НИВО РЕШЕНИЯ В ЗДРАВНАТА СФЕРА ВЪРХУ ИНДИВИДА КАТО ПАЦИЕНТ**», разработен от **Константин Георгиев Качулев** – задочен докторант на към катедра „Медицинска етика и право“ във ФОЗ - Медицински университет, гр. София за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в направление 7.4 Обществено здраве, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт по докторска програма „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“

Съгласно посочената по-горе Заповед съм определена да изготвя Становище на докторанта **Константин Георгиев Качулев**, с научни ръководители Проф. Людмила Найденова Чакърова, дм и Проф. Магдалена Банчева Александрова, дм въз основа на анализ на представената от кандидата документация, в съответствие с изискванията и критериите на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – София.

Биографични данни за кандидата:

Константин Георгиев Качулев завършва средното си образование в Природоматематическа гимназия в гр. Благоевград през 2001г. През 2006 г.

завършва Фармацевтичния факултет на МУ, София на ОКС Магистър – фармацевт с допълнителна специализация „Промишлена фармация“. През декември 2018 г. се очаква да защити специалност „**Токсикология и токсикологичен анализ**“ във Фармацевтичния факултет на МУ, София. Професионалният му опит е в сферата на специалността и интересите на докторанта. **Константин Георгиев Качулов** работи на ключови и отговорни позиции още от началото на професионалната си кариера от 2008 г. като преминава последователно през следните длъжности: Ръководител звено, Управител на аптека; Специалист, Експерт и Старши научен сътрудник по лекарствена безопасност до Мениджър на проекти, лекарствен надзор и услуги за лекарствена безопасност.

Докторантът владе отлично и ползва в работата си английски език.

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд разработен от **Константин Георгиев Качулов** е актуален в контекста на цялостната грижа за пациента и на разбирането на СЗО за здравните услуги, фармацевтичните грижи, рационалната лекарствена употреба и ефективното управление на лекарствоснабдителния процес като ключови компоненти на една достъпна, сигурна, равноправна система за здравни грижи, която осигурява ефективни, безопасни и качествени лекарства.

Основният акцент е насочен към влиянието на някои от приетите на макро ниво решения в здравната сфера върху индивида като пациент, което е визирало и като заглавие на дисертационния труд. Информацията от проведеното изследване е групирана в две категории – субективната преценка на отделните граждани (пациенти с определени заболявания или здрави лица) и експертната оценка на магистър-фармацевтите, работещи в аптеките, от друга. Разгледаните проблеми са в обсега на лекарствената политика като част от сектор фармация към област здравеопазване и в социалната сфера на обществения живот.

Дисертационният труд отговаря на всички изисквания за научни изследвания в областта на общественото здраве и съдържа следните структурни параметри: три основни глави с обхват от общо 203 страници, (от които основен текст 195 страници), онагледен е с 66 фигури, 55 таблици и 8 приложения. Цитираната литература включва 176 източника, от които 49 на чужди автори.

Въведението аргументирано отразява мотивацията на докторанта за избор на проблема. Професионалната компетентност на магистър-фармацевта се използва за анализ и оценка на ефектите на решенията на макро ниво, които влияят върху пациента в сферата на фармацията, като част от здравеопазването. Значимостта на този научен труд се изразява в многокомпонентния анализ и широкоспектърния оценъчен апарат, използван за разбирането на ефектите от политическите решения, влияещи върху отделния човек в ролята му на пациент. А това е много важно в контекста на зачитане на личността на пациента и опазване на неговото здраве при минимизиране на всички рискове, съпътстващи лечебния процес и осигуряване на подходящите медикаменти, на фона на недостатъчното финансиране на дейностите в здравеопазването.

Извършените изследвания и анализи от докторанта са базирани на собствения му професионален опит и опита на други наши и чуждестранни учени, което проличава в направления литературен обзор по темата, анализиран в **първата глава** на дисертацията. Разгледани са следните тематики: Преглед на здравеопазването у нас и в Европа; Националната аптечна карта и достъпът до лекарства; Електронната рецепта като част от електронното правителство и електронното здравеопазване, електронното управление на лекарствата – верификация и предотвратяване на достъпа до фалшиви лекарства; НЗОК и политиките на доплащане от страна на пациента; въвеждане на пръстовия автентификатор; Социално и здравно осигуряване; Ценообразуване и разходи в аптеката и влиянието им върху

съгласието на пациента за терапия; Концепцията за Фармацевтични грижи като част от (Здравните грижи).

Проучването е направено основно сред магистър-фармацевти, учили и практикуващи в България. Познанията и опита в сектор здравеопазване от страна на магистър-фармацевтите и на докторанта, са гаранция за качеството на получените резултати.

Втората глава е посветена на организацията и провеждането на експерименталното изследване с всички негови задължителни параметри. Определени са: целта, задачите, обекта и предмета на изследването. Подробно е описан дизайна на проучванията с проведените на терен експеримент. Формулирани са пет основни пункта на работни хипотези и са подбрани подходящи методи – социологически; аналитико-синтетичен метод за структуриране и обобщаване на информацията; статистически методи. Проведено е срезово проучване като е използван скоростен метод на събиране на данните. Прави впечатление обхватът на извадката, която включва 747 лица – 609 пациенти; и 138 магистър-фармацевти на територията на две области в страната – Благоевград и Пазарджик. Положителна страна в изследването е използването на експертна оценка от магистър-фармацевти и съпоставителен анализ на резултатите от паралелните проучвания сред пациентите и магистър-фармацевтите.

В третата глава на дисертацията са описани детайлно резултатите и анализите от собствените проучвания на докторанта. Прави впечатление прецизния анализ, разсъжденията и нагледното илюстриране на получените резултати. Това показва богата информираност, компетентност на докторанта с познаване в детайли на работата в сферата, както и умението му за анализ и интерпретиране. Специално внимание е обърнато на мениджмънта и вземане на решенията на макро ниво, както и на експертното мнение на магистър – фармацевтите.

Докторантът разработва концепцията за фармацевтичната грижа през призмата на своя собствен опит, познания и наблюдения. Констатирана е необходимостта от внедряване в законодателството на концепция за Фармацевтична грижа, което ще доведе до възможности за усъвършенстване на компетенциите на магистър-фармацевтите чрез целенасочено продължаващо обучение.

Много важен и положителен, дори частично иновативен елемент в проучването е провеждането на две паралелни изследвания и съпоставката на резултатите от тях. Изводите от дисертационния труд на **Константин Георгиев Качулев** съответстват на поставената цел и задачи и отразяват коректно дизайна и резултатите от проведеното изследване. С голяма степен на важност са и отправените препоръки, адресирани директно към Комисията по здравеопазване в Народното събрание, МЗ, НЗОК, Фармацевтичните факултети на МУ в страната и към Българския фармацевтичен съюз.

В заключението ясно се подчертава необходимостта от холистичен подход при осъществяване на нормотворческите начинания за урегулиране на обществените отношения в сферата на здравеопазването с цел постигането на устойчиво здравеопазване с балансиране интересите на всички участници.

Приносите на дисертационния труд са с научно-теоретичен, научно-приложен, практически, методичен и потвърдителен характер. Те са описани подробно и показват значимостта на проведеното изследване с полза за практиката и развитието на фармацевтичната наука у нас. Представеният автореферат и публикациите във връзка с дисертационното проучване са в съответствие с изискванията на законовата уредба.

В заключение, въз основа на гореизложеното, давам своя положителен вот и предлагам на уважаемото жури да подкрепи Константин Георгиев Качулев за придобиване на образователна и

научна степен „Доктор“ в направление 7.4 Обществено здраве по докторска програма „Социална медицина, организация на здравеопазването и фармацията“.

01.09.2018 г.

Изготвил становището:

гр. Стара Загора

Проф. Христина Милчева, дп

